

Gorg del Biarritz o de la Casa Nova

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Riera de Guardiola
Emplaçament Camí que surt del polígon ind. Salelles II, al costat de la Deixalleria, uns 600 m en direcció S-E
Alçada: 239

Coordenades:

Latitud: 41.69294
Longitud: 1.79629
UTM Est (X): 399833
UTM Nord (Y): 4616385

Classificació

Número de fitxa 08098-1
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08097A003000140000EY
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 07/04/2016 - 02:00

Descripció

Gorg de la riera de Guardiola situat a prop de la Casa Nova, en un indret on la vall és força ampla i suau, amb una interessant vegetació de ribera i enmig d'un paratge de gran bellesa que, durant molts anys, ha estat un dels indrets emblemàtics de Sant Salvador de Guardiola. El curs de la riera discorre per una gran codina de roca grisosa amb tres desnivells esglaonats que adopten forma el·líptica, en els quals s'hi succeeixen petites cascades que cauen sobre tolls relativament profunds. Fruit de l'erosió de l'aigua, la roca de la llera adopta unes formes arrodonides i capritxoses.

En una petita esplanada aterrossada del costat de llevant encara s'hi poden veure les restes del que havia estat un "merendero" molt concorregut fins a la dècada de 1970, amb bancs de pedra, una xemeneia de barbacoa i les restes d'una font, avui seca. Uns 25 metres al nord hi ha una barraca derruïda que a l'interior conserva una curiosa comuna que utilitzaven els banyistes. Una altra barraca interessant es troba al marge esquerre de la riera. En aquest cas la construcció té només dues parets i aprofita com a sostre la roca de la cinglera.

A ambdós costats de la llera són ben visibles uns interessants forats excavats a la roca. Tots són circulars i amidem uns 15 cms. De diàmetre, amb una profunditat variable de fins a 30 cm. Estan disposats més o menys en dobles fileres força llargues, d'uns 10 metres. Al costat de ponent les fileres són encara més llargues però irregulars. Forats de característiques similars són molt habituals en altres punts de la riera (per exemple a les Escodines de Comasua o al Gorg de l'Oller) però desconeixem quina és la funció que tenien. Probablement servien per encastar-hi pals que devien conformar algun tipus d'infraestructura relacionada amb l'aprofitament de la riera. És possible que els forats més propers al curs de l'aigua sostinguessin una palanca per facilitar el pas, però la resta de forats no sembla que s'avinguin amb aquesta funció. Una altra possibilitat és que sostinguessin una resclosa de fusta, però la disposició força irregular del conjunt fa difícil de pensar-ho. I més, tenint en compte que és al tram final del gorg, a la dreta del darrer desnivell, on hi ha ben identificades les estructures d'inici del canal que regava els horts de la Casa Nova i de l'Enric de la Serra. Efectivament, en aquest punt hi trobem diversos forats quadrats (a diferència dels anteriors, que són rodons) que sostenien la resclosa i possibilitaven l'inici del rec, protegit en aquest primer tram per un sòlid mur de pedra.

Història

Les aigües de la riera de Guardiola van ser aprofitades per a usos de treball des de temps antics. Concretament en aquest gorg hi trobem uns forats a la roca de funció desconeguda i també l'inici d'un ampli i cabalós canal que servia per regar els horts de la casa denominada L'Hort de la Riera (o Casa Nova) i també els horts de l'Enric de la Serra. Probablement es tracta d'una obra del segle XIX. Més recentment, aquest gorg era un dels llocs més concorreguts on la gent anava a banyar-s'hi, i a la dècada de 1960 s'hi va habilitar el "merendero" fins que, uns anys més tard, la urbanització del Calvet va ocupar gran part del territori proper i va provocar la contaminació d'una aigua que fins aleshores era netíssima. Fa uns anys ha entrat en funcionament la depuradora d'aigües residuals, situada aigües amunt del gorg.

Bibliografia

AADD (1997). Guia d'espais d'interès natural del Bages. Centre d'Estudis del Bages; Institució Catalana d'Història Natural. Manresa, p. 147.

